

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Volkshuisvesting en
Bouwen**

Directie Bouwen en Energie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2025-0000563258

Datum 9 oktober 2025
Betreft Beantwoording Kamervragen BBB-fractie

Uw referentie
178047

Bijlage(n)
0

Hierbij beantwoord ik de vragen van de leden van de BBB-fractie naar aanleiding van mijn brief van 4 juli 2025 en de daarbij aangeboden Monitoringsrapportage Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 2024. Ook wil ik van de gelegenheid gebruik maken om toe te lichten op welke wijze ik invulling heb gegeven aan enkele toezeggingen aan uw Kamer.

Vragen van de leden van de BBB-fractie

1. *De leden van de BBB vragen om een toelichting op het feit dat in 2024 slechts 33 bouwprojecten onder kwaliteitsborging zijn afgerond.*

Dit heeft een aantal redenen. Zoals ik eerder aan uw Kamer heb aangegeven zijn er voor inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) nog relatief veel vergunningaanvragen voor bouwprojecten ingediend.¹ Als gevolg van het overgangsrecht geldt voor deze bouwactiviteiten dat ze volgens het oude recht worden afgehandeld. Pas in de loop van 2024 zijn de eerste bouwmeldingen bij gemeenten binnengekomen, wat ook blijkt uit de cijfers uit de Invoeringstoets die mijn voorganger 6 juni 2024 aan uw Kamer heeft verzonden: tot en met 30 april 2024 zijn slechts 12 bouwmeldingen ingediend.² De tweede reden is dat de tijd tussen vergunningverlening en oplevering van een woningbouwproject, volgens het CBS, gemiddeld ongeveer twee jaar is. Dus pas in de loop van dit jaar en volgend jaar zullen de bouwprojecten die in 2024 onder kwaliteitsborging zijn gestart worden gereed gemeld. Ik verwacht dan ook in de komende twee monitoringsrapportages een stijgende lijn in het aantal bouwactiviteiten dat is gestart en gereed gemeld.

Navraag bij de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (hierna: TloKB) bevestigt dit: inmiddels zijn er bijna vijfduizend verschillende bouwprojecten gestart. De projecten omvatten diverse bouwwerken, waaronder ruim twaalfduizend woningen.

2. *Leden van diverse fracties, waaronder de BBB-fractie, hebben eerder zorgen geuit over het aantal kwaliteitsborgers. De leden van de BBB-fractie vragen waarom deze zorgen niet terugkomen in de monitoring en wat de huidige stand van zaken is.*

¹ Kamerstukken I, 2023/24, 34 453, AX en AW.

² Kamerstukken I, 2023/24, 34 453, AW, p. 7.

Bij brief van 6 juni 2024 heeft mijn voorganger u het rapport van PWC toegezonden waarin zij de beschikbare capaciteit voor kwaliteitsborging in kaart brengen.³ PWC geeft in haar rapport aan dat er medio 2024 57 kwaliteitsborgingsbedrijven werkzaam zijn, waarmee 254 tot 338 FTE beschikbaar zijn. PWC concludeert dat hiermee voldoende capaciteit beschikbaar is om de Wkb voor gevolgklasse 1, inclusief verbouw, in te voeren. In de monitoringsrapportage (paragraaf 4.2.2) verwijst Arcadis naar het rapport van PWC en geeft aan dat er eind 2024 inmiddels 64 kwaliteitsborgingsbedrijven zijn. Arcadis geeft niet aan hoeveel FTE deze bedrijven gezamenlijk beschikbaar hebben, maar constateert wel dat er geen sprake is van een tekort aan kwaliteitsborgers; er is geen sprake van wachttijden bij het contracteren van kwaliteitsborgers en er is sprake van een landelijke spreiding. Het aantal bedrijven is inmiddels –1 oktober 2025– toegenomen tot 73.

DG Volkshuisvesting en Bouwen
Directie Bouwen en Energie

Datum

Onze referentie
2025-0000563258

Op basis van de beschikbare informatie constateer ik dat er geen reden tot zorg is over de beschikbare capaciteit. Om de vinger aan de pols te houden zal ik Arcadis vragen om ook in de komende monitoringsrapportages telkens de laatste stand van zaken over de beschikbare capaciteit op te nemen.

3. *Uit de evaluatie komen diverse verbeterpunten naar voren, waarbij u aangeeft hoe die aangepakt gaan worden. Zo is er behoefte aan een nadere definitie van gevolgklasse 1, maar waarom is dat zo? Op welke termijn verwacht u duidelijkheid? Ook ontstaan er lokale verschillen bij de beoordeling van identieke bouwwerken. Kunt u daar een voorbeeld van geven? Is dit een rechtstreeks gevolg van de invoering van de Wkb? Graag ontvangen de leden van de BBB-fractie een toelichting*

Met de inwerkingtreding van de Wkb zijn bouwactiviteiten vergunningvrij, meldingsplichtig of vergunningplichtig. Bij het opstellen van de regels voor de drie categorieën is, in overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG) en de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (verder: VBWTN), op basis van een risico-inschatting beoordeeld welke bouwwerken onder welke categorie moeten vallen. Nu de Wkb een jaar in werking is, komen er in de praktijksituaties naar voren die niet exact passen op de indeling of waar de indeling voor meerdere uitleg vatbaar blijkt te zijn. Dit soort situaties vraagt, zoals ik in mijn brief heb aangegeven, om verduidelijking. Inmiddels wordt op verschillende vlakken gewerkt aan deze verduidelijking door de signalen hierover – via IPLO en het Wkb-overleg – te verzamelen en zo mogelijk meteen van een passende uitleg te voorzien. Op de website van IPLO is nu al een aantal specifieke cases, zoals de vraag wanneer sprake is van een zelfstandig bouwwerk onder de Wkb of een samengesteld bouwwerk dat vergunningplichtig is, toegelicht. Ook heeft de Adviescommissie Toepassing en Gelijkwaardigheid Bouwvoorschriften inmiddels een eerste advies uitgebracht over de vraag of een bepaalde bouwwijze, in dit geval een rieten dak, al dan niet onder gevolgklasse 1 valt. Tot slot zal ik, zoals aangegeven, de komende tijd bezien welke juridische aanpassingen in de indeling vergunningvrij, meldingsplichtig en vergunningplichtig nodig zijn. Na voorbereiding met alle betrokken partijen zal ik de resultaten daarvan medio 2026 aan uw Kamer voorleggen.

4. *U stelt dat de markt behoefte heeft aan continuïteit en voorspelbaarheid in beleid om investeringen en planning met vertrouwen te kunnen doen. Goed*

³ Bijlage bij *Kamerstukken I, 2023/24, 34 453, AW*.

bestuur is daarbij cruciaal: duidelijkheid en rust in de markt zijn van groot belang om onze woningopgave te halen. Het stelsel van kwaliteitsborging is na herhaald uitstel in 2024 in werking getreden. Daarbij zijn afspraken gemaakt over de monitoring en evaluatie. Landelijke overlegpartijen wensen de verdere monitoring en de evaluatie mede hierom dan ook af te wachten alvorens conclusies over het Wkb-stelsel te trekken. Is dit een breed gedeelde conclusie? Kan juist deze keuze ook gevolgen hebben voor de versnellingsopgave van de woningbouw? Graag ontvangen de leden van de BBB-fractie een toelichting.

DG Volkshuisvesting en Bouwen
Directie Bouwen en Energie

Datum

Onze referentie
2025-0000563258

De deelnemers aan het Wkb-overleg – VNG, Bouwend Nederland, VBWTN, TechniekNL, de Koninklijke Bond van Nederlandse Architectenbureaus (BNA), de Vereniging Kwaliteitsborging Nederland (verder: VKBN) en de TloKB hebben mij meerdere keren bevestigd om pas na monitoring en evaluatie conclusies over de werking van het stelsel te trekken. Vooralsnog zijn er geen signalen dat het in 2024 inwerking getreden stelsel van kwaliteitsborging negatieve invloed heeft op de woningbouwopgave. Zowel de VNG als de VKBN hebben juist aangegeven mogelijke knelpunten te verwachten bij blijvende onduidelijkheid over het wel niet voortzetten van de gekozen richting. Ik heb dit in de inleiding van mijn brief van 4 juli jongstleden toegelicht. Voor mij is dit reden te meer om voorlopig vast te houden aan de gemaakte afspraken.

Toezeggingen in het kader van de Wkb

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om toe te lichten hoe invulling is gegeven aan een aantal moties van uw Kamer.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zegt de Kamer toe dat tot aan de inwerkingtreding van de wet proefprojecten georganiseerd zullen worden, om zo veel mogelijk ervaringen op te doen die kunnen worden meegenomen bij de implementatie van het stelsel (T02736).

De Wkb is per 1 januari 2024 in werking getreden. Tot die periode zijn proefprojecten uitgevoerd. Daarnaast zijn onder het Stimuleringsprogramma Proefprojecten in de periode na inwerkingtreding nog proefprojecten uitgevoerd voor verbouwactiviteiten. Met het besluit om verbouwactiviteiten voorlopig niet onder de Wkb te brengen zijn de proefprojecten afgerond. Er worden geen nadere proefprojecten meer gestart. Nieuwe projecten vallen immers al onder de Wkb. Ik verzoek u hiermee de toezegging als 'voldaan' te beschouwen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Kemperman (BBB) en Rietkerk (CDA), toe dat de verbouwactiviteiten van de Wkb niet eerder dan 1 januari 2025 in werking zullen treden en dat een onafhankelijke partij de invoering en werking van de Wkb zal monitoren. Uit deze monitor zal moeten blijken of er voldoende kwaliteitsborgers zijn voor de verbouw (T03729).

In mijn brief van 10 december 2024⁴ heb ik uw Kamer geïnformeerd dat verbouwactiviteiten voorlopig niet onder het stelsel van kwaliteitsborging worden gebracht. De datum van 1 januari 2025 uit de toezegging is inmiddels verstreken en verbouwactiviteiten zijn conform de toezegging niet ingevoerd. In de brief van 6 juni 2024⁵ is uw Kamer geïnformeerd over het aantal kwaliteitsborgers. PwC heeft dit als onafhankelijke partij onderzocht en vastgesteld dat er voldoende

⁴ Kamerstukken I, 2023/24, 34.453 AX

⁵ Kamerstukken I, 2023/24, 34.453 AW

kwaliteitsborgers zijn voor zowel nieuwbouw als verbouw. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging. Ik verzoek u hiermee de toezegging als 'voldaan' te beschouwen.

**DG Volkshuisvesting en
Bouwen**
Directie Bouwen en Energie

Datum

Onze referentie
2025-0000563258

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Kemperman, toe om de eerste helft van 2024 een invoeringstoets uit te voeren naar de invoering van de verbouwactiviteiten en in juni 2024 te komen met de resultaten van de invoeringstoets naar de eerste ervaringen met de Wkb tot dan toe (T03730).

In de brief van 6 juni 2024⁶ is uw Kamer geïnformeerd over de resultaten van de invoeringstoets, zoals deze is uitgevoerd door Arcadis. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging. Ik verzoek u hiermee de toezegging als 'voldaan' te beschouwen.

Ik blijf met de betrokken partijen in het Wkb-overleg in gesprek over de werking van het stelsel en waar mogelijk worden acties ingezet om zaken te verduidelijken of waar nodig aan te passen. Al deze punten worden ook meegenomen in de monitoring van het stelsel. Ik zal uw Kamer jaarlijks in de zomer informeren over de resultaten van de monitoring van het jaar daarvoor.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer

⁶ Kamerstukken I, 2023/24, 34.453 AW

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000572734

Datum
2 oktober 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
0

Aan
Van

MinVRO
dgVB

nota

Brief Wkb Eerste Kamer oktober 2025

Aanleiding

De BBB-fractie in de Eerste Kamer heeft vragen gesteld over de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb). Met deze brief beantwoordt u deze vragen.

Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met de inhoud van de brief aan de Voorzitter van de Eerste Kamer en deze te ondertekenen.

Kern

De BBB-fractie heeft naar aanleiding van de Monitoringsrapportage Wkb 2024 een aantal vragen gesteld. De vragen hebben betrekking op het aantal afgeronde projecten, het aantal kwaliteitsborgers, verduidelijking van gevolgklasse 1 en de vervolgstappen voor monitoring en evaluatie. In de brief wordt antwoord gegeven op de vragen. Waar mogelijk wordt verwezen naar eerdere brieven en onderzoeken. In de brief wordt ook een aantal openstaande toezeggingen ingevuld.

Toelichting

Bij inwerkingtreding van de Wkb op 1 januari 2024 is afgesproken dat gedurende de eerste drie jaren na inwerkingtreding de werking van het nieuwe stelsel wordt gemonitord, waarna in 2027 een evaluatie plaatsvindt. De monitoring over 2024 is, na bespreking met VNG, BNA, TechniekNL, Bouwend Nederland, Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland en de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw, aan de beide Kamers toegezonden. De Tweede Kamer heeft uw brief voor kennisgeving aangenomen. De leden van de BBB-fractie in de Eerste Kamer hebben (kortweg) op de volgende onderdelen een toelichting gevraagd op uw brief en de rapportage:

- Het beperkte aantal projecten dat is afgerond onder de Wkb in 2024.
De twee belangrijkste oorzaken zijn dat een groot aantal bouwaanvragen zijn gedaan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doorlooptijd van woningbouwprojecten. Gezien de gemiddelde doorlooptijd van bouwprojecten zijn pas na dit jaar grotere aantallen gereedmeldingen onder de Wkb te verwachten.
- De stand van zaken met betrekking tot het aantal kwaliteitsborgers.
In 2024 heeft PWC geconcludeerd dat het aantal kwaliteitsborgers voldoende is voor inwerkingtreding, inclusief verbouw. Nu verbouw niet in werking is

getreden en het aantal kwaliteitsborgingsbedrijven sinds dat rapport is toegenomen van 57 naar 73 bedrijven, geeft u aan dat er geen reden tot zorg is over het aantal kwaliteitsborgers. De monitoringsrapportage bevestigt dit.

- De reden waarom gevolgklasse 1 verduidelijkt moet worden.
In antwoord op deze vraag geeft u aan dat er, nu er meer gewerkt wordt met de Wkb, praktijksituaties uit de monitoring naar voren komen die vragen om een verduidelijking. Dit gebeurt zowel via het Informatiepunt Leefomgeving, als ook via het Wkb-overleg. Een aantal van de naar voren gekomen situaties vragen om aanpassing of verduidelijking van de regels. Naar verwachting zult u deze regels medio volgend jaar aan de Kamer voorleggen.
- De gekozen lijn om de evaluatie af te wachten, het draagvlak voor deze lijn en de mogelijke effecten daarvan.
U bevestigt nogmaals, zoals ook al bij de eerdere brieven aan de Kamer, dat de lijn om de evaluatie af te wachten gesteund wordt door de partijen in het Wkb-overleg. Wat betreft de effecten van een voortdurende onduidelijkheid over de Wkb op de woningbouw verwijst u naar de inleiding van uw brief van 4 juni jl.

Tot slot wordt in de brief een beschrijving gegeven van de invulling van een drietal (al ingevulde) toezeggingen over respectievelijk proefprojecten, het monitoren van de Wkb en de invoeringstoets.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

n.v.t.

Onze referentie

2025-0000572734

Datum

2 oktober 2025